

Bloomberg

Bakışı

Zorluklara Rağmen Sanayi

Istanbul Sanayi Odası (İSO) Erdal Bahçivan, bu yılki zorlu koşullara rağmen üretimini artırmayı başaran sanayinin Türkiye ekonomisinin büyümesinin üçte birini tek başına karşıladığını söylüyor

Istanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi, yılın son olağan aylık toplantısını "2014'ü Bitirirken Sanayimizin ve Ekonomimizin 2015'ten Beklentileri" başlıklı ana gündemi ile 24 Aralık'ta gerçekleştirdi. **İSO** Meclis Başkan Yardımcısı **İsmail Güllü**'nin yönettiği Aralık Meclisi'nde, sanayinin bu yılki performansını değerlendiren ve gelecek yıla ilişkin görüşlerini paylaşan **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, sanayi sektörünün Türkiye'nin büyümesine olan katkısını vurgulayarak Dahilde İşleme Rejimi (DİR) sisteminde yapılan değişikliklerin 2015 yılındaki olası etkilerine dikkat çekti.

Yeni yılın Türkiye ekonomisi için 2014'e kıyasla daha olumlu geçmesini beklediklerini belirterek, "Küresel ekonomideki toparlanmanın yol alması halinde ülkemiz de bu gelişmeden olumlu etkilenecek. Cari açık ve enflasyondaki iyileşmeler finansman maliyetlerimizi düşürerek yatırımlarımızı bir miktar ivmelendirebilir" diyen Bahçivan, Türkiye sanayisinin 2014 yılında zorlu koşullara rağmen üretimini artırdığını ve ekonomik büyümeye önemli katkı sağladığını vurguladı.

Bahçivan, "Ocak-Ekim 2014 döneminde sanayi üretim endeksimiz yüzde 3,8 artış gösterdi. Yılın ilk üç çeyreğinde gerçekleşen yüzde 2,8'lik büyümenin 1 puanlık kısmı sanayi sektörü katma değerindeki artıştan kaynaklandı" dedi. İhracat performansındaki artışın iyileşmeye önemli katkıda bulunduğuna dikkat çeken Bahçivan, Euro Bölgesi'nde durgunluğun devam etmesi, Rusya-Ukrayna krizinin etkileri ve Irak-Suriye odaklı gelişmelere rağmen, sanayi sektörü ihracatının yüzde 5,4 oranında arttığını, TL'nin geçen seneye kıyasla daha rekabetçi bir düzeyde olmasının da ihracatın iyileşmesinde etkili olduğunu söyledi.

Dahilde İşleme Rejimi

2015 yılında ise olumlu beklentilere karşın ihracat konusunda bazı endişeler taşıdıklarını kaydeden Bahçivan, sözlerini şöyle sürdürdü: "Daralan ihracat pazarlarımıza, çapraz kurdan kaynaklanan euro bazlı olumsuz gelişmeye, temel hammadde girdilerinin birim fiyatlarından kaynaklanan ciro kaybına ilaveten, ülke içinde ihracatçılarımızı kaygılandıran bir başka gelişmeye dikkat çekmek istiyorum. 'Dahilde İşleme Rejimi Belgeleri Kapatma İşlemleri'nin, Ekonomi Bakanlığı tarafından yürütülecek olması, endişenin kaynağını oluşturuyor. Bu düzenleme, ihracatçılarımızın son zamanlarda gümrüklerde yaşadığı sorunları daha da artıracak gibi, artan bürokrasinin ihracatımıza ivme kaybettirme riskini de göz ardı etmemeliyiz. Zorlu küresel rekabet koşullarında bir doların bile değer kazandığı bu dönemde, kurumlar arası rekabet ve çekişme nedeniyle ekonomimizin hızını kesecek, sanayicimizi ve ihracatçımızı demoralize edecek uygulamalardan kaçınılmasını önem taşıyor."

Eylem planları sanayicilerle işbirliği içinde uygulanmalı
Hükümetin açıkladığı Ekonomide Dönüşüm Programları ve eylem planlarının kararlı, şeffaf ve sanayiciler başta olmak üzere tüm paydaşlarla güçlü bir iş birliği içinde uygulanmasının önemine değinen Bahçivan, "Bu yapıldığı takdirde ülkemizin ihtiyaç duyduğu üretim odaklı, sürdürülebilir, toplumun refah düzeyini artıran ve gelir dağılımını iyileştiren bir büyüme modeline geçişin başarılacağına ve küresel aktör olacağımıza inanıyoruz. Ekonomi ve yatırım için güven ve istikrar her şeyden önce geliyor. Bu konuda dönüp arkamıza bakacak olursak, dış dünyadan koparak içeriye odaklanmanın, enerjimizi kısır iç hesaplaşmalar uğruna harcamanın bedelini geçmiş yıllarda çok ağır ödedik. Aynı bedeli bir daha ödememek için sorunları, toplumsal barışa önem vererek, hukuk çerçevesinde çözmek, herkesin vazgeçilmezi olmalı" diyor.

Rusya'nın Zorlu Yılı

Batı'nın yaptırımları, düşen petrol fiyatları ve rubledeki dalgalanma Rusya için 2015'i çok zorlu bir haline getiriyor

Petrol fiyatları, Suriye'deki çatışmalar, gelişmekte olan ülke para birimlerindeki dalgalanma, Ukrayna'daki iç savaş... Tüm bu konu başlıkları aklı hep bir ülkeyi getiriyor: Rusya.

Batı'nın ekonomik yaptırımları ve düşen petrol fiyatlarıyla ekonomik krize sürüklenen Rusya'da halk yeni yıla buruk gidiyor. Ülkenin para birimi ruble, Rusya Merkez Bankası'nın sert müdahalesi sonrası dolar karşısında toparlanmaya başlasa da kırılganlığını sürdürüyor. Geçtiğimiz hafta serbest piyasada 80 rubleye kadar çıkan dolar, yılbaşının hemen öncesinde 54 rubleye gerilemiş olsa da ülkenin para piyasalarında kırılganlık hat safhada.

Pahalılıktan yakınan Rus halkı kredi geri ödemelerinde zorluk çekiyor: "Sanırım yeni yıl için hiç hediye vermememiz gerekiyor. Oturup hesap yaptığımızda mortgage ödemelerimizin en az iki kat, belki de daha fazla arttığını gördük. Bu haliyle cüzdanlarımızı vuruyor" diyor bir Rus vatandaşı Euronews muhabirine 2015 yılında beklentilerini anlatırken.

Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği'nin Ukrayna krizi gerekçesiyle Rusya'ya uyguladığı yaptırımlar ülkenin ekonomisinin toparlanmasını zorlaştırıyor. Eski Maliye Bakanı Alexei Kudrin, ekonomideki kötü gidişatın seneye derinleşeceğine vurgu yapıyor: "Tam anlamıyla bir ekonomik kriz dönemine girdik ya da giriyoruz. Gelecek yıl bütün etkileri hissedeceğiz. 2000 yılından bu yana yani Putin ve Medvedev dönemlerinde ilk defa hanehalkı başına düşen gelirlerin azalacağına şahit olacağız."

Maliye Bakanlığı'nın fonlarını kullanabileceği yönünde açıklamalar yapan Rusya Merkez Bankası, rublenin aşırı değer kaybının önüne geçmek için faiz oranlarını yüzde 10,5'ten yüzde 17'ye çıkarmıştı.

Bu arada Rusya Başbakanı Dimitri Medvedev de yeni yıl öncesi yaptığı açıklamada Rusya'nın ciddi bir resesyon riskiyle karşı karşıya olduğunu kaydetti. 6

2015 Patronların ve yöneticilerin gözünden

“Ekonomi gündemin ilk sırasında olmalı”

2015'in 2014'ten çok farklı olacağını düşünmüyorum. Aynı dengeler üzerinde bir büyümenin yaşanacağını bekleyebiliriz. Faizlerin, enflasyonun biraz düşmesinden dolayı iç piyasa biraz daha canlanabilir. İhracat yine büyümede önemli bir aktör olma görevini sürdürecektir. Görünen o ki Türkiye ve dünya önümüzdeki birkaç sene güçlü doların etkisi altında kalacak. Buna hazır olmamız gerekiyor. Ekonomimizin daha istikrarlı bir kura ihtiyacı var. 2015'te en büyük risk Türkiye'nin etrafındaki jeopolitik riskler. Bir seçim senesi yaşayacağız.

Erdal BAHCIVAN / İstanbul Sanayi Odası Başkanı

Hükümetimiz son yıllarda her ne kadar seçim ekonomisi politikaları uygulamamış olsa da ekonomi gündeminin belli bir süre ikinci planda kalması bizi endişelendiriyor. Çünkü bu dönemler genellikle ekonomik konsantrasyonun kalktığı bir zaman aralığı oluyor. En önemli ihracat pazarımız AB'de hala daha tam bir rahatlamamanın olmaması ve dünyadaki belirsizlikler Türk ekonomisinin en büyük riski. Ama pozitif ayrışma noktalarının daha fazla olduğunu düşünüyorum. 2015'e girilirken Türkiye'nin diğer gelişmekte olan ülkelere göre daha şanslı olduğu söylenebilir.

“2015'te büyüme beklentinin üzerinde olur”

2014'te Türkiye ekonomisi, öncelikli olarak küresel ölçekli gelişmelerin oluşturduğu etkilerle iç içe bir seyir izledi. Amerikan Merkez Bankası FED'in varlık alımlarını sona erdirmesi ve uluslararası çatışmalar risk algılarını kuvvetlendirirken, petrol fiyatlarındaki düşüş ise Türkiye ekonomisinin cari açık, enflasyon ve faiz noktaları üzerinde olumlu etki oluşturmaya başladı. Türkiye, 2014'te iki önemli seçim yaşarken büyüme dinamiklerini sürdürdü. Cari açıkta adım adım geriye çekilme yaşandı ve yılın ilk on ayında dış ticaret açığı 70 milyar doların

İbrahim ÇAĞLAR / İstanbul Ticaret Odası Başkanı

altında geldi. Konut satışları geçici bir durgunluktan sonra, ağustos ayı itibarıyla geçen yılın aynı dönemine göre artışa geçti. 2015 kuvvetle muhtemeldir ki küresel anlamda dünyanın önde gelen merkez bankalarının kararları, uluslararası çatışma bölgelerindeki gidişat ve başta petrol olmak üzere emtia fiyatlarının seyri etrafında şekillenecektir. Türkiye bu küresel gelişmeler karşısında genel olarak avantajlı bir konumda. Ekonomideki doğru hamleler yeni yılda Türkiye'nin beklenenden daha fazla büyümesini sağlayacaktır.

“Yüzde 3 büyüme ile yetinmeyiz”

Türkiye ekonomisi 2014'ü yüzde 3 civarında büyüyerek kapatacaktır. Orta Vadeli Program'da 2015 büyüme tahmini de aşağı çekilerek yüzde 4 olarak açıklandı. İmalat sanayinde yılın üçüncü çeyreğinde büyümenin yüzde 2.2'de kalması imalat sanayisindeki ivme kaybını açıkça ortaya koydu. Bizi artık imalat sanayisindeki büyümenin genel büyüme hızının üzerinde olması teselli etmemekte. Bizi en çok endişelendiren konu ise ekim ayında yatırım malları üretiminde meydana gelen düşüştür. Bu bizim gelecekteki büyümemizi de olumsuz

Nurettin ÖZDEBİR / Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı

etkileyecektir. Durgunluktan çıkmaya çalışan ABD ekonomisinin bile yüzde 3 büyüdüğü bir ortamda yüzde 3'lük büyümeyle yetinmemiz mümkün değil. Bu yıl olduğu gibi gelecek yıl da Türkiye, potansiyelinin altında büyüyecek. Bu düşük büyüme oranlarında işsizlik yüksek düzeylerde kalmaya devam edecektir. Düşük büyüme, yatırım şevkini de azaltacak, bu ise gelecekteki ekonomik büyümeyi olumsuz etkileyecektir. Türkiye'nin ekonomik potansiyeli bu değildir. Bu potansiyeli açığa çıkarmak gerekir.

“Üretime odaklı mesajları önemsiyoruz”

Son altı aydır, başta Başbakan Yardımcısı Ali Babacan olmak üzere, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık tarafından üretimin önündeki engellerin dile getiriliyor olması çok önemli. Hükümetimizin üretime odaklanan mesajlar vermesini çok önemsiyoruz. 2015'ten temel beklentimiz ekonominin siyasetin gölgesinde kalmasına daha fazla izin verilmemesi ve kamuoyuna duyurulan yapısal hedeflerin ivedilikle hayata geçirilmesi. Özellikle, istikrarın tekrar sağlanması adına enflasyon, cari açık ve işsizlikle mücadele büyük

Ender YORGANCILAR / Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı

önem taşıyor. Ayrıca çift haneye dayanan işsizlik ve enflasyon problemleriyle, 2023 hedeflerinin yakalanması da mümkün olmayacaktır. 2023 hedeflerine sağlam adımlarla ilerlemek bağlamında sanayi-üretim ekosine odaklanılmasının çok önemli olduğuna inanıyorum. İvedilikle yeni bir sanayi üretim hikayesinin ve heyecanının hayata geçirilmesini ihtiyacımız var. Çünkü “üretim yoksa kalkınmak hayaldir” diyoruz. Kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ortak akıl ve sağlıklı diyalogla hep birlikte konularımıza çözüm bulmalıyız.